

Práva pro mě byla osudovou volbou, které předcházela jedna velká náhoda

advokatnidenik.cz/2020/02/07/prava-pro-me-byla-osudovou-volbou-ktere-predchazela-jedna-velka-nahoda

7. února 2020

Titul Právnický rok 2019 v kategorii SPRÁVNÍ PRÁVO si z Brna odvezla Mgr. Jana Zwyrtková Hamplová, advokátka z Mohelnice, která se specializuje na kauzy municipalit, zastupuje starosty a zastupitele a je zakladatelkou právní osvěty pro komunální politiky.

Vystudovala gymnázium, následně Střední školu sociálně právní a poté Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1999 si otevřela vlastní advokátní kancelář, kterou od počátku zaměřila na správní právo, zejména pak na oblast samosprávy. Ještě v průběhu studia pracovala na městském úřadě a jako novinářka. Mezi její koníčky patří psaní poezie i prózy a je rovněž známou blogerkou. V oboru správního práva také přednáší a publikuje, je autorkou již několika odborných příruček a knih. Založila vlastní vzdělávací

centrum MUNICIPAL, je pořadatelkou prestižního kongresu FORUM MUNICIPAL a předsedkyní Unie sebevědomé samosprávy. Téměř dvacet let byla zastupitelkou města Mohelnice a rok stála jako starostka v jeho čele. Má rovněž zkušenost z vyšší politiky – v letech 2005-2006 byla poslankyní Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a členkou jejího ústavněprávního výboru. Politické kariéry se vzdala kvůli své profesi, které dala přednost. V současné době pracuje na doktorské práci.

Jaké jste zažívala pocity, když jste se dozvěděla, že jste Právníkem roku?

Obrovské překvapení. Pocit štěstí. Vděčnost vůči těm, kteří si mé práce všimli. Prostě reakce odpovídající tomu, co pro mne to ocenění znamená. Velmi mnoho. Až skoro nevím, jak to popsat.

Svůj život jste zasvětila advokacii, i když jste koketovala s povoláním novinářky. Proč jste si nakonec vybrala právo?

Pokud jde o psaní, psala jsem a usilovně četla snad od třetí, čtvrté třídy. Stovky knih. V deseti letech mi babička koupila můj první psací stroj, což tehdy nebylo vůbec běžné. Ale chtěla podpořit můj talent. Na gymnáziu jsem pak sbírala literární ceny, třeba Cenu Karla Čapka. Odtud mé letité přesvědčení, že budu novinářkou a spisovatelkou. Jenže pak jsem studovala odbornou školu sociálně právní, kde nám přednášel právo jeden osvícený pan soudce, a ten si mě jednoho dne posadil před sebe a zeptal se, zda jsem neuvažovala o studiu práv.

A uvažovala jste?

Neuvažovala, nepocházím totiž z žádné právnické rodiny, bylo mi dvacet a doma jsem měla dvouletou dceru. Studium mi přišlo nedosažitelné. Na to mi řekl, že je to obrovská chyba, protože mi to prý právně myslí, mám vzácný dar nacházet velmi rychle podstatu problémů a navrhopat jejich řešení, a stylistický talent to vše jen podtrhuje. Zkrátka, ať podám přihlášku na Karlovu univerzitu, že jsem pro studium práva stvořená. Přišlo mi to zcela nemožné, zasmála jsem se a odjela.

Ale přihlášku jste nakonec podala...

Opět zasáhla moje moudrá babička. Když jsem jí to vyprávěla, bez mrknutí oka řekla: jen to zkus, my ti malou pohlídáme, žádné výmluvy! Tak jsem si řekla – jeden pokus. Pokud mne nevezmou, končím. A oni mě vzali. Dodnes si pamatuji, jak jsem si z pošty nesla doporučený dopis, který jsem se bála otevřít. Až maminka mi

přečetla – jsi přijatá, panebože, co budeš dělat? Co dělat – škrtila jsem všechna hobby, všechnen volný čas a při práci jsem studovala. Promoce v Karolinu byl sen. Právo mě pohltilo skutečně hned v prvním ročníku. Ostatně u profesorů typu pana doktora Cepla to ani nešlo jinak. Prostě osudová volba. Když uvážím, jaká to byla náhoda, až mě mrazí. Asi nade mnou stáli andělé.

A proč právě advokacie?

Musím přiznat, že jsem uvažovala i o soudnictví, ale nakonec převážilo, že jsem ráda svou paní – chtěla jsem mít možnost pracovat kdykoli, a věnovat se hlavně samosprávě. Advokacie mi tuto svobodu dala.

I dnes se věnujete psaní – máte něco „rozepsaného“ v šuplíku, nebo si veškerý čas necháváte pouze pro kauzy svých klientů?

Psaní mne neopustilo, protože múzy neodeženete. To vstanete i v noci a jdete. Psavého ducha využívám také při psaní odborných článků, příruček, knih a blogů, a samozřejmě i žalob a smluv. Píšu tedy pořád – jak odborné texty, tak beletrii včetně poezie. Už jsem vydala tři básnické sbírky Život na čtyři (řádky), a doufám, že do roka a do dne spatří světlo světa i některá z mých beletristických knih. V tom mne motivovala a zrychlila mé tempo JUDr. Daniela Kovářová. Když jsem viděla její tituly na pultech knihkupectví, zatoužila jsem tam konečně vidět i ty své. Mám dvě knížky v podstatě dokončené a v hlavě mi klíčí Radniční kauzy – což je pracovní název. Takže zbývá to dotáhnout do finále – na ty pulty. Moc se na to těším.

Můžete zmínit Vaši nejvýraznější nebo nejznámější kauzu, prostě takovou, na kterou nikdy v životě nezapomenete?

Pro mou kariéru, nebo spíš profesní sebevědomí, byla podstatná první výhra u Ústavního soudu hned poté, co jsem otevřela advokátní kancelář. Důvěru mi jako začínající advokátce dala obec Dolní Bečva a já mohla uplatnit na tehdejší dobu revoluční myšlenky,

kteřé byly do té doby zpochybňovány. A k překvapení mnohých jsem uspěla. Zachránila jsem tehdy obci Dolní Bečva velké majetky, protože její bývalý starosta lehkovážně podepsal sám směnky ve prospěch soukromých věřitelů, ti se začali hlásit, a všechny soudy jim dávaly za pravdu. Tvrdily, že směnky jsou platné, zatímco já tvrdila opak. Že bez souhlasu orgánů obce mohou věřitelé směnky roztrhat a zahodit. A Ústavní soud mi dal za pravdu. Tato výhra mi dodala profesní sebevědomí a byla klíčová v mém dalším přístupu k obecnímu právu a odvaze prosazovat nové pohledy na výklad nejen zákona o obcích. Takže kdykoli jedu přes Dolní Bečvu, kdykoli se potkám s jejím starostou, který je tam stále tentýž, jsou to pro nás oba krásné chvíle. Vždyť u toho Ústavního soudu jsme se tehdy drželi pod stolem za ruce – z toho napětí. A venku se pak objímali na schodech. Úžasné okamžiky.

Když se ohlédnete za svojí dosavadní kariérou, splnily se Vám sny, se kterými jste do ní vstupovala?

Musím říct, že mé pracovní sny se splnily tak, že až nedýchám. Mám advokátní kancelář, kterou znají obce a města v celé České republice, dělám obor, který jsem vždy dělat chtěla, mám klientelu, která si mé práce váží a dává mi to dnes a denně najevo. Z řady klientů se stali postupem doby přátelé... Na advokátní praxi jsem navázala přednáškovými sály, které jsou zaplněné, publikační činností, která je populární, a hlavně jsem dosáhla řady významných rozsudků, které obor obecního práva posouvaly často o kus dál. Jen v dotačních případech jsem obcím zachránila za více jak deset let skoro půl miliardy a řadu zastupitelů zbavila neoprávněného trestního stíhání. Jsou to skutečně úžasné pocity, které přijímám s pokorou, že mi je osud přinesl. Na obyčejnou holku z malého městečka na Moravě je to docela dost... To říkám s úsměvem, protože svou práci opravdu miluju.

Máte ještě nějaké rezervy?

Rezervy jistě jsou – třeba už několik let odkládám z nedostatku času doplnění vyššího akademického titulu. Ale i na tom už se pracuje. S mým oborem je spojen i vznik Unie sebevědomé samosprávy, kterou jsme se starosty založili loni a prostřednictvím níž se chceme stavět proti bezdůvodné kriminalizaci zastupitelů a proti dalším nelogičnostem a do nebe volajícím věcem v samosprávě. Právě rok 2020 bude jejím prvním aktivním, tedy další velká výzva. Potřebovala bych, aby den měl 48 hodin.

Zabýváte se obhajobou zastupitelů – začala jste s tím proto, že jste sama zažila ve své kariéře zastupitelky podobné problémy?

Musím přiznat, že hlavně v 90. letech a chvíli po nich jsem zažila spíše ty lumpy, kteří svým obcím a městům škodili, takže v prvních letech jsem obce a města chránila před těmito lidmi. A vyvozovala vůči nim odpovědnost, zejména když přišli jejich nástupci a nestačili se divit, co zdědili. Ostatně o tom byla i zmíněná Dolní Bečva. Ale byla to vynikající škola, a využívala jsem toho, co ve mně tehdy odhalil už zmíněný pan soudce – v desítkách šanonů najít důležité tři, čtyři papíry, na nich postavit do pár hodin řešení a dotáhnout to u soudů k dobrému konci. Takže nikdo mne nemusí učit rozpoznat starosty a zastupitele, kteří se prostě jen spletli, nebo dokonce ani to ne, od těch, co by skutečně měli jít, lidově řečeno, za mříže.

V samosprávě se pohybujete 30 let, prošla jste všemi pozicemi od úřednice, tajemnice, přes členku zastupitelstva opoziční i koaliční a rok jste byla i starostkou. To jsou nedocenitelné zkušenosti...

A k tomu jsem zažila příběhy stovek dalších radnic. Proto říkám s úsměvem, že pokud jde o zkušenosti, už mne nikdo nedožene. Také tvrdím, že kdo tím vším neprošel na vlastní kůži, podstatu samosprávy nemá nikdy šanci zcela pochopit. Je to velmi svébytný organismus, do něhož zasahuje i politika, regionální tradice, a obce jsou navíc tak specifický subjekt práva, že se v něm neorientují někdy ani soudci, o policii a státních zástupcích nemluvě. Snažím se

vždy, aby pochopili podstatu, a ráda dodávám, že u soudů se to až na obrovské výjimky daří. Jen ta podání musí být srozumitelná. Zde již i Česká advokátní komora odvedla kus práce tím, že začala se státním zastupitelstvím komunikovat na společných odborných konferencích. Mám tu čest být u toho.

Je těžší být sama zastupitelkou, nebo advokátkou zastupitelů jiných?

Nepochybně je těžší být zastupitelkou, a víte proč? Pro pocit bezmoci, který někdy přináší kolektivní hlasování na povel, ať řeknete, co řeknete. Byla jsem však ráda onou roční starostkou, protože i ten rok mi umožnil dva tři problémy svého města dořešit. Vyhovuje mi situace, v níž mohu přinést výsledek. Nic neřeší debaty mě ničí a ubíjejí. A o těch bohužel někdy zastupitelstva, a politika vůbec, bývají. Zkušenost starostky mne zase o kousek posunula dál, tedy vše, co jsem kdy sama zažila, mi pomohlo profesně velmi růst, mohu-li to tak říct.

V čem Vám tedy víc vyhovuje pozice advokátky?

Protože ráda pomáhám lidem, dnes hlavně v obcích, městech a krajích, a jsem jim nejen odbornou, ale také lidskou oporou. Každou kauzu navíc prožívám, jako by byla moje vlastní, takže jsem z toho až tak nevypadla, tedy myslím z pocitů zastupitele. Ještě bych v tom všem zmínila, že mi hodně pomáhá i můj historický vztah k novinářině, kterou jsem sice záhy opustila, ale je pro mě běžné připravovat tiskové zprávy a komunikovat s médii a v médiích vystupovat. V mých kauzách to velmi využívám. Ne kvůli svému egu, ale aby se o nich vědělo a byly vodítkem pro další podobné. Prostě ten život ve mne propojil dar od pánaboha s tím, co jsme se naučila. A učím stále.

Co považujete za svůj vůbec největší dosavadní profesní úspěch?

Troufám si říct, a snad to nebude znít pyšně, že nejvíce si považuji toho, že jsem za těch dvacet let advokátní praxe pomohla dostat právo samospráv z pozice Popelky do horních pater správního práva jako takového, a výrazně k němu přitáhla pozornost celé právnické obce.

Z předešlých odpovědí je zřejmé, že to nebylo vůbec jednoduché...

Nebylo, ale podařilo se to asi mojí umanutostí, posedlostí, vytrvalostí... Jsou to někdy nesnesitelné vlastnosti (úsměv), ale pro tuto roli nenahraditelné. Za svůj největší profesní úspěch tedy považuji to, když mě kolega JUDr. Petr Toman, jehož práce si velmi vážím, v jednom ze svých vystoupení na nedávné odborné konferenci označil za ikonu samosprávy. Uznání a respekt kolegů a odborné veřejnosti pro mě znamená víc než jakýkoli honorář.

Už jste přemýšlela o tom, kde bude mít Váš sv. Yvo své místo?

Samozřejmě – a s úsměvem říkám, že přichází doslova v pravou chvíli. Jednak slavím dvacet let kanceláře, jednak jsme právě přebudovali naše sídlo, protože už nestačilo, a máme proto zbrusu novou zasedací místnost, kde přijímáme klienty z celé republiky. Právě tam bude mít sv. Yvo své čestné místo. A přiznávám, že asi se tam budu na něj chodit často dívat a doufat, že při mně bude stát i nadále. Ráda bych poděkovala všem, kteří mi ho s oceněním Právník roku udělili, a mohu jim slíbit, že bude v dobrých rukou.

PhDr. Dagmar Koutská

Foto: Mia Gebauer + archiv Mgr. Hamplové